

Szlaki wodne Dorzecza Dolnej Narwi Przewodnik

**Omulew
Orzyc
Narew
Bug**

Szlaki wodne

Dorzecza Dolnej Narwi

Przewodnik

Omulew
Orzyc
Narew
Bug

Szlaki wodne Dorzecza Dolnej Narwi Przewodnik

Wydawca:

Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki i Rekreacji
w Ostrołęce
ul. Bogusławskiego 18
07-110 Ostrołęka
www.kurpiowskipark.pl

Redakcja: Przemysław Łanę

Zdjęcia: Andrzej Bis, Zbigniew Szumera, Przemysław Łanę, Arkadiusz Lewandowski
archiwizacja: Kurpiowskiej Organizacji Turystycznej, Stowarzyszenie Rozwoju
Turystyki i Rekreacji, Stowarzyszenia Na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu
Żegrzyńskiego w Serocku, Miejskiej Biblioteki Publicznej w Ostrołęce

Projekt i skład: Przemysław Łanę

Mapy: EUROPILOT Sp. z o.o.
ul. Konarskiego 3, 01-555 Warszawa
tel./fax: +48 22 664 37 20, 664 50 91
www.europilot.com.pl

Egzemplarz bezpłatny.

ISBN-13 978-83-60582-13-6

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część niniejszej publikacji nie może być reprodukowana bez pisemnej zgody Wydawcy.

Wydawca zachęca do zgłaszania nowych propozycji obiektów noclegowych, restauracji itp., wszelkie sugestie prosimy kierować na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie, Departament Kultury, Promocji i Turystyki - e-mail: dkpit@mazovia.pl oraz Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki i Rekreacji w Ostrołęce - e-mail: biuro@kurpiowskipark.pl

Mazowsze.
serce Polski

OD WYDAWCY

Zapraszamy do wędrówki szlakami wodnymi dorzecza Dolnej Narwi, jednej z największych polskich rzek. Niegdyś handlowa droga wodna ze Wschodu, jeszcze 30 lat temu jedyna żeglarska trasa z Mazur do Warszawy i dalej, Wisłą do Gdańska. Kiedyś rzeka była szeroka i głęboka, pływały po niej statki i barki z towarami. Tak było...

Dzisiaj swobodnie żeglować można jedynie wczesną wiosną i późną jesienią, gdyż latem głębokość rzeki spada miejscami do 40 cm, co praktycznie uniemożliwia żeglugę Narwią i Pisą nawet dla niewielkich łodzi żeglarskich. A przecież jest to nadal raj dla wędkarzy i kajakarzy, a wśród licznych wysp i niedostępnych z ładu brzegów można znaleźć unikalne miejsca do odpoczynku, podglądania przyrody oraz aktywnego wypoczynku nad wodą. Dodatkowym atutem są urozmaicone brzegi, gdzie napotkamy położone na wysokich brzegach duże kompleksy leśne, urozmaiconą rzeźbę terenu oraz na wschodnich brzegach rzeki - tereny nizinne, z licznymi strumieniami, rozlewiskami, łąkami i pastwiskami. Dolna Narew to kraina ekologicznie czysta, bez uciążliwego (poza Ostrołęką) przemysłu, o niewielkim zanieczyszczeniu wód i powietrza, co jest szansą dla rozwoju aktywnej turystyki i wypoczynku nad wodą.

Poznanie dorzecza Dolnej Narwi proponujemy czterema rzekami - mocno meandrującymi rzekami Omulew i Orzyc, Bugiem i Narwią. Na naszej trasie warte odwiedzenia są jedne z najstarszych mazowieckich miast, malowniczo położone na ich brzegach – Ostrołęka, Różan, Maków Mazowiecki, Chorzele, Wyszaków i Serock oraz Pułtusk porównywany do Wenecji dzięki przecinającym miasto kanałom oraz płynącym po nich i Narwi - gondolach. Warto zajrzeć do mniejszych, nadrzecznych miejscowości - skrywających bogactwo kulturowe Kurpi Zielonych, Kurpi Białych oraz dziedzictwo mazowieckiej szlachty zaściankowej. Można znaleźć tam tani nocleg, lokalną gastronomię.

Pamiętajmy, że niemal cały odcinek dorzecza Dolnej Narwi to obszar chronionej, malowniczej nadnarwiańskiej przyrody Natura 2000. To wymarzone warunki do bezkrwawych, fotograficznych łowów. Płynąc łodzią lub kajakiem pamiętajmy jednak, że znajdujemy się na żeglownym szlaku wodnym Narwi z Krainy Wielkich Jezior Mazurskich do Krainy Jeziora Zegrzyńskiego i obowiązują nas przepisy żeglugi śródlądowej.

Bogactwo informacji o regionie oraz jego atrakcjach znajdziecie na stronach internetowych kurpiowskipark.pl i naszych partnerów: jeziorozegrzynskie.info i nakurpie.pl

Andrzej Bis

Prezes Stowarzyszenia Rozwoju Turystyki i Rekreacji

DAJ SIĘ PORWAĆ PRZYGODZIE! WIOSŁA W DŁOŃ!

Oddajemy do rąk turystów wodnych ten przewodnik kajakowy, który jest także informatorem o tym, jak w pełni wykorzystać walory turystyczno-rekreacyjne północno-wschodniego Mazowsza, a przede wszystkim dorzecza Dolnej Narwi.

Teren ten, za sprawą wielu inwestycji szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego oraz działań podjętych przez organizacje pozarządowe, stał się bardzo atrakcyjny – choć nadal nieznanym szerokiemu gronu turystów i amatorów sportów wodnych. Nie tylko mowa tu o żeglarzach, windsurferach, ale także kajakarzach, uprawiających zarówno wodną turystykę wędrowną, jak i pobytową. Można się tu wybrać na weekendowe pływanie, albo niedzielne – jak kto woli, ponieważ zaproponowane szlaki są położone blisko, łatwo i dostępne nawet dla początkujących. Mają także szansę zyskać rangę czołowych szlaków turystyki kajakowej, nie tylko na Mazowszu, ale i w Polsce!

W niniejszym przewodniku turysta wodny otrzyma szczegółowy opis szlaków od granic Mazowsza, aż po ujście rzek, wraz z pełną bazą informacyjną, dotyczącą wypożyczalni sprzętu wodnego oraz noclegów i gastronomii. Przydatne okażą się krótkie opisy miast i miejscowości, ciekawych miejsc, które można odwiedzić.

SYSTEM OZNAKOWANIA SZLAKU WODNEGO

Oznakowanie wodnych szlaków turystycznych zostało wykonane według Instrukcji Znakowania Szlaków Turystycznych PTTK z 2007 roku i spełnia ściśle określone w tejże instrukcji zasady. Każdy z opisanych w przewodniku wodnych szlaków turystyczny został przebadany pod kątem jego potencjalnej atrakcyjności.

Oznakowanie uwzględnia również dostępność szlaku pod względem jego dostępności, poziom trudności szlaku dla poszczególnych turystów. Oznaczenia szlaków kajakowych dzielą się na cztery rodzaje: ostrzegawcze, nawigacyjne, informacyjne oraz zakazu.

Zastosowany system zapewnia dobre zabezpieczenie potencjalnych niebezpiecznych miejsc na szlakach. Jednak z biegiem lat wzrosło znaczenie informacyjne szlaku. Z tego względu do systemu znakowania szlaków wodnych PTTK wprowadzono dodatkowe oznaczenia informacyjne wychodzące naprzeciw potrzebom potencjalnego turysty.

Na szlakach zostały także ustawione tablice informacyjne, na których - oprócz opisu szlaków - znalazły się przydatne informacje, np. opis ciekawych miejsc w okolicy, gdzie zjeść lub zatrzymać się na nocleg wraz z numerami telefonów.

DEKALOG KAJAKARZA

- » Wsiadaj i wysiadaj z kajaka ustawionego dziobem w górę rzeki.
- » Przybijaj do brzegu zawsze pod prąd.
- » Po wywrotce na głębokiej wodzie holuj kajak do brzegu nie odwracając go.
- » Nigdy nie wypuszczaj wiosła z ręki (zwłaszcza po wywrotce).
- » Rzeczy wożone w kajaku zabezpiecz przed zamoczeniem (włóż w nieprzemakalny worek) i zgubieniem w wodzie (przywiąż do kajaka).
- » Płynąc po rzece stale kontroluj powierzchnię wody przed dziobem kajaka, zwracając bacznie uwagę na wszelkie zmarszczki, fale i wiry. Są to z reguły sygnały o różnych podwodnych przeszkodach, które musisz ominąć.
- » Pilnie obserwuj tendencje zmian pogody.
- » Nigdy nie pij alkoholu w trakcie płynięcia!
- » Zwracaj uwagę na innych i pomagaj im w razie potrzeby.
- » Mierz zamiary według sił, nigdy odwrotnie. Nie szarżuj!

UWAGI PRAKTYCZNE

Pływanie w kamizelce asekuracyjnej zwiększa bezpieczeństwo; w przypadku dzieci i osób niepewnie czujących się na wodzie kamizelka jest obowiązkowa!

Biwakowanie w terenach leśnych dozwolone jest tylko na wyznaczonych polach namiotowych, a rozpalaranie ognisk jedynie w miejscach do tego przeznaczonych. Śmieci nie zostawiamy, ani nie zakopujemy. Opieka infrastruktura turystyczna jest dobrze rozwinięta. Śmieciopakujemy w foliową torbę i po zakończeniu spływu zostawiamy w miejscu do tego

wyznaczonym. Pamiętaj, by posiadać szczelnie zapakowaną apteczkę z podstawowymi środkami opatrunkowymi i przeciwbólowymi, a także kremy przeciw ukąszeniom owadów i zbyt rzadko opalacznik. Dokumenty, pieniądze, telefony komórkowe, sprzęt elektroniczny zabieramy tylko w sprawdzonych opakowaniach wodoszczelnych. Okulary powinny być chronione przy pomocy gumki. Worki nieprzemakalne (np. na podzież) są absolutnie konieczne. Można je zastąpić tymi z grubej folii, np. na śmieci.

KURPIOWSKA OMULEW

Omulew jest jedną z atrakcyjniejszych rzek Pojezierza Mazurskiego i Równiny Kurpiowskiej. Naturalne warunki, jakie stwarza ta rzeka powodują zainteresowanie szlakiem kajakowym wśród turystów. Odcinek Mącice-Ostrołęka leży w Dolinie Omulwi tworząc wraz z małymi dopływami swój naturalny charakter z rozległymi łąkami, pastwiskami co stanowi ostoję dla ptaków o randze europejskiej ze względu na gniazdowanie na tym terenie dużej i ości derkaczy, żurawi, bocianów.

Podczas wędrówek o.warte tereny torowisk, łąk oraz płytkie rozlewiska i muliste miejsca nad rzeką są żerowiskiem dla

ptaków wodno-blotnych. Lasy to w prze-ważającej części ubogie bory sosnowe rosnące na piaszczystych glebach oddalonych od rzeki. Lasy łęgowe zachowały się tylko w małych fragmen-tach doliny Omulwi.

Meandrujące podnie swojej pradoliny koryto rzeczne wytworzyło różnej wielko-ści zakola, zakręcające w górnym biegu niekiedy nawet o 180 stopni. W wielu miej-scach do brzegów przylegają łąki i pastwi-ska, które tworzą dobre warunki biwako-we. My jednak proponujemy korzystać z wyznaczonych do tego miejsc - ogólno-dostępnych lub prywatnych stanic.

KURPIOWSKA OMULEW

Start - 0 km	kładka między Zarębami i Michałowem, zorganizowane miejsce na postój z pomostem i wiatą
7 km	most drogi Surowe - Krukowo, przed nim w nurcie rzędy pali pod lustrem wody
12 km	ujście rz. Trybówki
15,3 km	Długie, prywatna stacja wocna, pole biwakowe z zapleczem sanitarnym - tel. 602458971
17 km	Nowa Wieś
19,8 km	Wierchowizna, most
22,3 km	rozwidlenie rzeki, płynąć na prawo
24,7 km	Prosove Łąki, most, za nim pole biwakowe; we wsi ciekawe drewniane domy oraz kościół, są też sklepy
27,3 km	Kopaczyska; na początku wsi na brzegu fundamenty dawnego młyna, na końcu wsi mostek
34,1 km	Oborzyska, pole biwakowe z wiatami
41,3 km	Czerwińskie Stare, pole biwakowe
41,7 km	Czerwińskie Stare, most, pod nim niezręczne bystrze;
44,7 km	Czarnorzew, z p. budynek dawnego młyna, w rzece pa e dawnego spiętrzenia, płynąć lewą stroną

KURPIOWSKA OMULEW

Olkowa Kępa, ujście uregulowanej rzeki Płodownicy 48,7 km

Przystań, miejsce na postój, pole biwakowe przy szkole, można udać się stąd zobaczyć drewniany dwór z 1928 roku; bystrze na pozostałościach spiętrzenia młyńskiego

Przystań, most, za nim 7 miejsce biwakowe 58 km

Białobrzeg Da szy, mcs., tuż przed nim rozwidlenie rzeki; płynąć lewą odnogą a pod mostem środkowym przęstem przez niewielki próg, po dawnym młynie

Białobrzeg Blizszy, most 61 km

Kruki, most, przy nim pastwiska i łąki z możliwością postoju 71,6 km

Drażewo, most 73,2 km

Ostrołęka, rozwidlenie rzeki, resztki spiętrzenia młyńskiego, uwaga: pale w korycie, spływać prawą odnogą; za nimi most drogi Ostrołęki do Warszawy

Ostrołęcka Omulew – prywatny teren, jednak właściciele bardzo gościnni, miejsce na postój 75,2 km

ujście Omu w Narwi. Spływ można zakończyć w Ostrołęckiej Omulwi lub płynąć Narwią: pod bród do przystani wodnej (około 1 km) lub z nurtem do Kamiar ki (około 9 km) 75,4 km

KURPIOWSKA OMULEW - warto zobaczyć

Długie

Miejscowość położona na skraju lasu. Rzeka przecina malownicze tereny. Zaczynają się obszerne pastwiska z wypasającymi się stadami krów i koni. Niewiele tu śladów cywilizacji na korzyść sielskich krajobrazów.

W miejscowości, nad brzegiem rzeki kilka ciekawych kapliczek słupowych, m.in. przy moście Nowa Wieś-Długie oraz przy ujściu rzeki Trybówki.

Znajduje się tutaj prywatna stacja wodna z wiatą, miejscem do biwakowania. Stacja posiada pełne zaplecze sanitarne – idealne miejsce na cwiłowy lub dłuższy postój. Właściciel organizuje wyjazdy do pobliskiej Czarni, gdzie w miejscowej plebanii znajduje się Polsko-Luboszyńskie Muzeum im. Brata Zenona Żebrowskiego oraz zabytkowy kościół. W miejscowości jest też gospodarstwo agroturystyczne, w którym można zatrzymać się na nocleg lub zamówić posiłek.

Stacja Długie - tel. 602458971

Gospodarstwo Agroturystyczne AgroDOROTA w Czarni - tel. 29 772 70 87, 694 168 846

Brodowe Łąki i Zawady

Te dwie miejscowości położone są na przeciwnych brzegach Omulwi, rozdzielającej się tutaj i tworzącej blisko kilometrowej długości wyspę. Miejsce zagospodarowane. Jest tu pole namiotowe, plaża, a nieopodal na wyspie miejsce, gdzie w lipcu organizowane jest Święto Folkloru Kurpiowskiego.

Brodowe Łąki powstały w XVII w. koło średniowiecznego brodu na Omulwi. Tędy prowadził ważny szlak z Przasnysza do Kołna. Tutaj, na początku XVIII w. Kurpie napadli na obóz wojsk szwedzkiego króla Karola XI. Nad wsią góruje drewniany kościół pw. św. Michała Archanioła, a obok wolnostojąca dzwonnica. Kościół na planie krzyża łacińskiego. Drewnianą architekturę miejscowości dopełniają domy, budowane w stylu kurpiowskim.

Wypożyczalnia kajaków Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego im. A. Kopcia - tel. 574032189

Czarnia

to najmniejsza miejscowość gminna w powiecie ostrołęckim – jedna z najmniejszych gmin w kraju. Miejscowość powstała na szlaku z Myszyńca do Chorzela.

W Czarni stoi neogotycki, jednowieżowy kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP z początku XX wieku. Z tutejszej parafii pochodził brat Zenon Żebrowski, współpracownik Maksymiliana Kolbego, budowniczy klasztoru w Niepokalanowie. Jego postać i dokonania upamiętniają tablica w kościele, pomnik na skwerku przed świątynią i miejscową szkołę oraz Muzeum Kurpiowsko-Japońskie jego imienia. Muzeum zostało stworzone w budynku dawnej plebanii. W 2003 roku utworzył je m.in. ambasador Japonii. W

placówce zgromadzone są eksponaty należące do brata Zenona, fotografie, kurpiowskie i japońskie stroje i przedmioty codziennego użytku. Zwiedzanie rozpoczyna się od obejrzenia fragmentu animowanego serialu dla dzieci o bracie Zenonie, który został przygotowany przez japońską telewizję. We wsi zachowały się liczne drewniane domy oraz kapliczki, m.in. nad rzeką Trybówką.

W Czarni działa zespół ludowy „Carnia cy” i organizowane są wydarzenia kulturalne i folklorystyczne.

Czarnotrzew

W końcu XVI wieku Anna Habsburżanka, żona Zygmunta III Wazy, zezwoliła Stanisławowi Wołoszowi na kopanie rudy na tutejszych łąkach. Miejsce to nazywaną Rudą Czarną.

Tutaj w tym samym okresie powstał młyn wodny. Czarnotrzew stał się jednym z głównych ośrodków produkcji mąki na Kurpiach, a to za sprawą kolejnych dwóch młynów, które powstały w miejscowości. Obecny młyn stoi w miejscu zwanym u Karpy lub Niedźwiczą Budą. Młyn jest już elektryczny, nie ma przedsięwzięcia kołowodnego.

Olkowa Kępa

Przysiółek swą nazwę zawdzięcza Olkowi, zbiegowi z folwarku, który osiedlił się na trudno dostępnym kępie, w rozwidleniu Omulwi i Płodownicy.

Przystań

Miejscowość. Przystań została prawdopodobnie założona w pierwszej połowie XVI wieku, kiedy Mikołaj Mzowski otrzymał nadanie królewskie w postaci lasu w Puszczy Płodownickiej i nad rzeką Omulew zbudował młyn wodny, a następnie kuźnię. Pierwotną nazwą Przystani była Ruda, jako miejsce wytapiania żelaza z rudy darniowej. Rudę i węgiel drzewny do wytopu trzeba było dowozić, a najłatwiejszym i najtańszym środkiem komunikacji była rzeka Omulew. Powstała w ten sposób, obok ośrodka Rudy – przystań, a właściwie mały port rzeczny. W ten sposób powstała nazwa Przystań Ruda. W połowie XIX w., wraz z zakończeniem wytapiania żelaza z rudy darniowej, w nazwie miejscowości przestano używać drugiego członu, pozostała tylko nazwa Przystań. W 1550 roku Mikołaj Mzowski rozdzielił ziemię i młyn wodny rodzinie Wesslów, którzy odprzedali ją rodzinie Godlewskich herbu Bończa.

W XVIII wieku wybudowano tutaj modrzewiowy dwór, który niestety został spalony przez wojska rosyjskie w czasie konfederacji barskiej. Odbudowy dworu podjął się Konstanty Cielewski, niestety przeszkodziła w tym jego przedwczesna śmierć. Jego żona przekazała majątek w zastaw pożyczki, a ponieważ nie spłaciła jej w terminie dwór przeszedł na własność Pawła Mostowskiego, który dokończył budowę dworku. W późniejszym czasie dobra w Przystani zostały zakupione przez

Kraśińskich, a potem przeszły na własność Czartoryskich. Najstarsza córka Adama Czartoryskiego, Małgorzata w 1925 roku otrzymała jako posag ślubny dobra w Przystani. Poślubiła cudzoziemca, księcia Gabriela de Bourbon-Sicilies. Na jego zlecenie rozpoczęto budowę nowego dworu, parku, sadu i ogrodu.

Dwór został zbudowany w 1928 roku. Wykonany został z sosnowego drewna, jednokondygnacyjny z poddaszem. Wewnątrz wszystkie ściany były tynkowane, tylko jedna „sala modrzewiowa”. Poza dworem, został założony nowy park, sad i ogród warzywny. Sad usytuowany był po prawej stronie dworu i rzeki Omulew.

Obecnie w budynku mieści się Szkoła Podstawowa. Po remoncie zachowała się sala modrzewiowa oraz stylowy kominek, obok którego wiszą ułożone z płytek kafelkowych mozaika przedstawiająca Matkę Boską. Obiekt otoczony jest parkiem posadzonym przez Antoniego de Bourbon.

NAREW

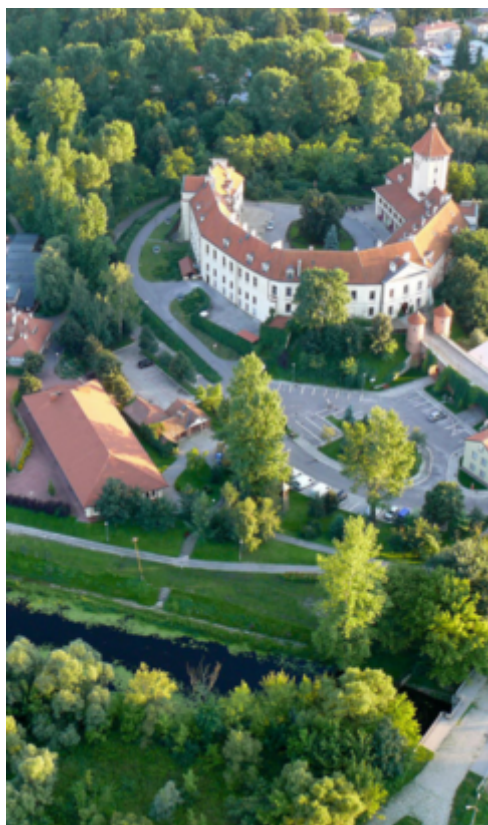

NAREW to prawostronny dopływ Wisły, łączący się z nią za Jeziorem Zegrzyńskim w Nowym Dworze Mazowieckim. Przepląwa przez Podlasie oraz Mazowsze (w Polsce 484 km, w tym 160 km na Mazowszu). Rzeka wypływa z bagien w białoruskiej części Puszczy Białowieckiej i jest fragmentem szlaku łączącego Wieś Jeziora Mazurskie z Warszawą. To jedna z niewielu na świecie rzek anastomozujących, zwanych workoczoowymi, płynących siecią rozgałęziających się i łączących koryt. Na mazowieckim odcinku w kilku miejscach Narew jest uregulowana, ale głównie ma naturalny, nizinny charakter, łagodny nurt, wiele płycizn i wysepek, piaszczyste dno i brzozy otoczone łąkami lub zalesione; w dolinie jest wiele starorzeczy. Spływ rzeką jest spokojny. Nadrzeczne skarpy, piaszczyste łąki, łąki i łęgowe lasy są ostoją ptaków. Zaporą wodną w Dębem spiętrza dolny odcinek Narwi przy jej połączeniu z Bugiem, co spowodowało podwyższenie

poziomu wody do Pułtuska i powstanie Jeziora Zegrzyńskiego.

Narew charakteryzują duże wahania stanu wody, po wiosennych roztopach tworzy rozlewiska. Przy niskim stanie wody w korycie odsłaniają się kamienie i głazy. Koło Dźbenina z wody wystaje granitowy głaz narzutowy – Kamień Batorego.

Nad rzeką nie ma bogatej bazy turystycznej, są wsie letniskowe, miejsca na biwaki i stacje w Pułtusku i Ostrołęce. Na Mazowszu Narew przepływa przez kurpiowskie wsie z zachowaną drewnianą zabudową, których mieszkańcy kultywują dawne tradycje. Na szlaku mijają się: na podaskim odcinku – Nowogród (Skansen Kurpiowski), na mazowieckim – Ostrołękę (pobenedyński klasztor, Muzeum Kultury Kurpiowskiej, Pomnik Mauzoleum bitwy pod Ostrołęką 1831 roku), Pułtusk (dawny zamek biskupi, dziś centrum hotelowo-konferencyjne Domu Polonii, najdłuższy brukowany rynek w Europie – 400 m).

NAREW

- Start - 0 km Wojciechowice - przemysłowa dzielnica Ostrołęki. Na lewym brzegu elektrownia i zakłady celulozowo-papiernicze. Należy uważać na jaz pneumatyczny, zainstalowany na rzece przez koncern Energa. Ma on na celu zapewnienie wody, niezbędnej do chłodzenia bloków energetycznych elektrowni w sytuacji obniżenia stanu poziomu wody na rzece.
- 3 km Ostrołęka - lewy brzeg rzeki (przed mostem drogowym), plaża miejska z pomostem i wygodna, betonowa keja. Blisko są do sklepów, restauracji. Ostrołęcki rynek nazwano imieniem generała Józefa Bema, bohatera bitwy pod Ostrołką w 1831 r. Przy rynku stoi klasycystyczny ratusz z 1824 r. W budynku dawnej poczty (z 1828 r.) mieści się Muzeum Kultury Kurpiowskiej. Najcenniejszym zabytkiem Ostrołki jest podbernardyński zespół klasztorny. Do jednonawowej budowli przylegają od zachodu krużganki z trzema wieżyczkami. Wewnątrz zachwyca bogaty barokowy wystrój i ciekawa polichromia z drugiej połowy XVIII w. Nad Narwią jest jeszcze barokowy kościół św. Nawiedzenia NMP zbudowany w latach 1647-1660. W 1938 r. rozpoczęto rozbudowę i powiększanie kościoła, podczas wojny w 1944 r. kościół został częściowo zniszczony. Po wojnie odbudowany staraniem. Od początku lat 90. XX w. przeprowadzono prace konserwatorskie ołtarzy i ambony, organów. Świątynia została także powiększona przez dobudowanie dwóch naw bocznych, kruchych i rozbudowanie zakrystii. Na przeciwległym brzegu Narwi - Forty Bema.

NAREW

Tak popularnie nazywane jest Muzeum bitwy pod Osiorówką. Pobudowane w celu uczczenia setnej rocznicy bitwy pod Ostrolęką w 1831 roku. Obiekt stoi w miejscu, gdzie w trakcie powstania listopadowego znajdowały się fortyfikacje generała Józefa Bema.

W krypcie znajdują się szczątki powstańców. W podziemiach multimedialne wystawy i imponująca kolekcja ołowianych, ręcznie malowanych żołnierzyków. Obiekt jest miejscem organizacji wystaw, spotkań oraz imprez kulturalnych.

Podwieszany most. Zwraca uwagę ciekawa architektonicznie konstrukcja, wzorowano ją na moście z Sewilli wybudowanym na EXPO1992.

4 km

Ujście rzeki Omulew to również interesujący szlak kajakowy – opisany w przewodniku.

5 km

Most kolejowy na trasie Ostrolęka-Szczytno należy uważać na nieoznakowane kamienie pod mostem.

6 km

Kamień Batorego, Dzbenin

9 km

Przed wyspą, przy lewym brzegu wystaje z rzeki potężny grząz narzutowy – różowy granit, nazywany Kamieniem Batorego. Według legendy polujący w okolicznych lasach król Stefan Batory został zraniony przez jelenia i w tym miejscu był opatrywany przez medyka. Według innej wersji król zapędził się w puszcę za olbrzymim jeleniem i zabłądził. Dopiero obok kamienia odnalazł swoją drużynę.

NAREW

- 21 km Kruszewo. Na środku rzeki wyspa, a przy niej nieoznakowane kamienie.
- 34 km Różan. Charakterystyczny wysoki most drogowy na trasie Ciechanów – Ostrów Mazowiecka. W średniowieczu istniał tu ważny port, ośrodek handlu zbożem i płodami leśnymi. Dział tu składowi soli dla całego północnego Mazowsza. W miasteczku dominuje współczesna zabudowa. Perłą jest neogotycki kościół według projektu Stefana Szyllera.
- 39 km Dźbądz. Wieś położona nad samą rzeką. Dobre miejsce na postój.
- 49 km Lubiel Nowy. Letniskowa wieś na lewym brzegu rzeki. Podczas postoju warto odwiedzić drewniany kościół z XVIII-wiecznymi obrazami świętych, chrzcielnicą i rokokowym prospekt organowy. Poniżej miejscowości zaczyna się odcinek, na którym trzeba uważać na kamienie.
- 67 km Ujście rzeki Orzyc. Ciekawy szlak kajakowy, opisany w tym przewodniku.
- 69 km Zambski Kościelne. Atrakcyjna miejscowość wśród letników. Nad miejscowością góruje potężna bryła XIX-wiecznego kościoła pw. Świętego Włodziecha. Była to osada coronna i przyczółek dla kasztanów pułuskich przed najazdami Jaćwingów, Prusów i Rusinów. Prawdopodobnie powstała w tym samym okresie, co Pułusk.

NAREW

Pułtusk. Wśród miast, miasteczek i wsi północnego Mazowsza Pułtusk, ze swoją historią, a e i współczesnością, zajmuje szczególnie miejsce. Jego historia zaczęła się już w IX-X wieku. Osada powstała na miejscu dawnego grodu. W 1565 r. bp. Andrzej Noskowski sprowadził do miasta jezuitów, którzy rok później powołali tu kolegium. Pułtusk położony jest na skraju Puszczy Białej, na szlaku prowadzącym do Jezior Mazurskich. Miasto nazywane jest często Wercją Mazowsza. Na miastem góruje zamek biskupi, obecnie Dom Polonii. Ciekawostką jest najdłuższy w Europie, brukowany rynek	67 km
Po wypłynięciu z Pułtuska, rzeka wiję się wśród mazowieckich łąk i pól, które są siedliskami ptactwa. Słychać świergoty, kłaskania i kwakanie. Tu zaczyna się największy park krajobrazowy - Narbuziański Park Krajobrazowy. Na lewym brzegu Narwi utworzono rezerwat „Stawinoża”, a dalej, szlak przebiega przez „Dzierżenińską Kępę” - zespół wysp objętych ochroną	102 km
Serock. Z daleka widać bryłę neogotyckiego kościoła. Po przepłynięciu pod mostem na trasie Serock – Wyszaków wylamy na szerokie wody zalewu Żegrzyńskiego. Na prawym brzegu zaczyna się zabudowania Serocka. Miasto ma prawa miejskie od 1417 r. Pozostałością dawnego układu urbanistycznego jest kwadratowy rynek.	110 km
Dobrym miejscem zakończenia spływu będzie plaża miejska.	112 km

Różan

Jedno z najstarszych mazowieckich grodów, dawniej powiat – dziś siedziba władz gminnych. Już w XI wieku był prężną osadą ówczesnej diecezji pockiej. Rozwój miasta zawdzięcza jednak księciu mazowieckiemu Januszowi Staremu, który nadał Różanowi w 1376 roku prawa miejskie. W XV wieku Różan stał się stolicą ziem zwanej różańską. Po przyłączeniu Mazowsza do Korony został siedzibą starosty grodowego. Królowa Bona oobudowawszy tutaj zamek, niekiedy w nim przebywała.

Z zabytków przeszłości pozostał jedynie kościół parafialny pod wezwaniem świętej Anny. W XVI wieku przez Różan i ziemię różańską przechodziły 3 ważne trakty handlowe: Warszawa – Królewiec, Warszawa – Grodno, Toruń – Grodno. W czasie Powstania Styczniowego w okolicach Różana (16 lipca 1863 roku) doszło do starcia z wojskami carskimi pod Szygami. Na mocy ukazu z 1869 roku z dniem 19 maja 1870 roku rząd carski zmienił różański gród na osadę, włączył miasto do gminy Sieluń oraz zbudował (1886 r.) forty i koszarę dla garnizonu carskich wojsk. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości 4 lutego 1919 roku, Różan odzyskał prawa miejskie i ponownie stał się lokalnym ośrodkiem handlu, rzemiosła i drobnego przemysłu.

Szczególne znaczenie dla rozwoju funkcji rekreacyjnej ma rzeka Narew i jej dolina charakteryzująca się bujną

roślinnością nadbrzeżną i wodną, bogactwem świata zwierzęcego, dobrze rozwiniętą linią brzegową z licznymi odnogami i jeziorami pochodzenia rzecznoego. Miasto Różan położone jest na skarpie, u jej podnóża płynie rzeka Narew i jej dopływ Różanica.

Pułtusk

Wśród miast, miasteczek i wsi północnego Mazowsza Pułtusk, ze swoją historią, ale i współczesnością, zajmuje szczególne miejsce. Jego historia zaczęła się już w IX-X wieku. Osada powstała na miejscu dawnego grodu. Jak mówią przekazy, jej centrum stanowiło niegdyś wzgórze, teraz noszące nazwę Św. Krzyża, gdzie znajdowała się pogańska świątynia.

W 1227 r. Pułtusk został wymierzony w przywileju księcia Konrada Mazowieckiego, a w 1257 r. prawa miejskie nadał mu książę mazowiecki Siemowit (Ziemowit). I, co

zostało potwierdzone (na prawie chełmińskim) w 1339 r. przez biskupa plockiego Klemensa Pierzchałę, a następnie w latach 1380 i 1405. Pułtusk to trzecie, po Warszawie i Plocku, miasto na Mazowszu z murywanymi fortyfikacjami.

W 1565 r. bp. Andrzej Noskowski sprowadził do miasta jezuitów, którzy rok później powołali tu kolegium. Od poł. XVI w. przy jezuickiej szkole działał pierwszy w Rzeczypospolitej teatr publiczny. W 1781 r. szkołę przejęli benedyktyni. Wysoki poziom kształcenia gwarantowali przez lata sławni nauczyciele, m.in. ks. Piotr Skarga i Jakub Wujek. Wśród uczniów też nie brakowało wybitnych osobistości, jak kanclerz koronny Jerzy Ossoliński, kardynał Andrzej Batory, poeta ks. Maciej Kazimierz Sarbiewski czy pisarz i poeta, Wiktor Gemblicki.

Dwa kilometry przed Pułtuskim rzeka Narew rozwiła się, okalając najstarszą część miasta – rynek z zamkiem i przyległymi kamieniczkami. Waśnie z takiego położenia miasto nazywane jest często Wenecją Mazowsza. Zresztą, podobnie, jak w Wenecji, również tu można wybrać się na przejażdżkę gondolą. Wędrówkę można zacząć w porcie nad Narwią u stóp wzgórza zamkowego z i zwiedzić Zamek biskupi z XIV-XVI wieku, obecnie Dom Polonii. Koniecznie trzeba zwiedzić Kolegiatę (1449 r.). Jest najciekawszym zabytkiem sakralnym Pułuska. Pamiętać należy, że Pułusk był

miastem kolejnych biskupów plockich, dzięki których szczodrości powstało bogate wyposażenie kościoła: godne uwagi gwieździste sklepienie kaplice, ambona z 1720 r. w kształcie łodzi, 15 barokowych obrazów w nawach bocznych oraz kompozycje na ścianach tarczowych: wschodniej i zachodniej. Pierwsza przedstawia scenę Sądu Ostatecznego, zaś druga – Nawrócenie św. Pawła. Przy Kolegiacie znajduje się charakterystyczna, klasycystyczna, czterokondygnacyjna dzwonnica z 1507 r.

Serock

Wiele jest powodów, dla których warto przyjechać lub przylecieć do Serocka, malowniczo położonego miasteczka na wysokiej, nadnarwiańskiej skarpie, niekwestionowanej dzisiaj stolicy Turystycznej Krainy Dolnego Bugu, Narwi i Jeziora Żegrzyńskiego.

Serock należy do najstarszych miast na Mazowszu. Pierwsza wzmianka o nim została znaleziona w tzw. falsyfikacie mogileńskim z 1065 roku, dokumencie dla opactwa benedyktynów, w którym zapisem mówi, że klasztor w Mogilinie otrzymał

wał jedną dziewiątą dochodów z mazowieckich grodów książęcych (w tym Serocka) oraz połowę opłat dla z komory celnej na Bugu. Serock leżał na trasie szlaku handlowego z Górczyska i Iorunia na Ruś. W latach 1113-1124 był także wymieniany jako jeden z ważnych grodów książęcych, z nadal funkcjonującą przeprawą przez rzekę i komorą celną. To właśnie wysoki przebieg u ujścia Bugu i Narwi oraz wielki szlak lądowy prowadzący wzdłuż Bugu z Mazowsza do Prus i na Ruś, odegrały ważną rolę w lokalizacji grodu, gdzie miejscowa ludność trudniła się rybactwem, flisactwem, hetmaństwem, a dzięki osiedlającym się tu rzemieślnikom i kupcom (głównie pochodzenia żydowskiego) następował rozwój i bogacenie się Serocka. Nadanie mu praw miejskich w 1417 r. było potwierdzeniem i rozszerzeniem praw istniejących już wcześniej. Na rynku, prawdopodobnie w I poł. XV wieku, postawiono budynek ratusza – siedzibę rady miejskiej, której przewodniczył burmistrz. Znajdowała się tam także trybunał sądowa. Serock uległ zniszczeniu podczas wojen szwedzkich. W latach 1794, 1809 i 1831 Serock znajdował się w zasięgu

walk o stolicę. Historia Serocka, ściśle związana była z burzliwą historią Polski. Miasto było palone, burzone i łupione podczas każdej wojny, a następnie odbudowywane. Tak było 100 lat temu kiedy Polska odzyskała niepodległość, jak i po II wojnie światowej, w której zginęło ponad 60% mieszkańców.

Zachęcamy do spaceru urokliwym bulwarem nadnarwiański, dalej wąwozem u podnóża dawnego grodu Barbańska do górującego nad miastem jednego z najstarszych na Mazowszu zabytków – neogotyckiego, jednonawowego kościoła dawniej był pod wezwaniem św. Wojciecha – patrona Serocka, a dzisiaj Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny, z charakterystycznymi dla Mazowsza barokowymi ołtarzami, amboną i chrzcielnicą. Kościół ufundowany i zbudowany był w XVI w. przez książąt mazowieckich - Janusza III i Stanisława oraz bogato wyposażony w latach późniejszych dzięki szczodrym datkom okolicznych właścicieli ziemskich i miejscowych parafian.

ORZYC

ORZYC to prawy dopływ Narwi, piękna, dzika rzeka nizinna, w górnej części uregulowana, dostępna nawet dla początkujących kajakarzy od Chorzele, szlak łatwy, niezatłoczony i oznakowany. Wy pływa z bagien na obszarze Wzniesień Mławskich, na wschód od Mrawy.

Orzyć silnie meandruje, ma urozmaicone brzegi zarosnięte szuwarami lub piaszczyste, miejscami wysokie skarpy (do 15 m, od Podosia do Łęgu). Na długich, prostych odcinkach ma niskie brzegi oraz płynnie spokojnie wśród podmokłych łąk, pól i zadrzewień. Poniżej Krasnosielca

dolina zwęża się, brzegi często są zadrzewione. W Smrocku znajduje się niewielka elektrownia wodna (obowiązkowa przenoska), dziś mieszcząca pensjonat z restauracją, poniżej wsi w nurcie są dziewa powalone przez bobry, pojawiają się bystrza. Za Szelkowem rzekę ocieniają drzewa. W wodzie jest bogactwo ryb i roślinności. Na brzegach można znaleźć dobre miejsca biwakowe.

Ślask kajakowy dobrze oznakowany znakami i tablicami. Mimo oznakowania rzeka niezbyt często uczęszczana przez kajakarzy.

ORZYC

Start - 0 km	Chorzele. Szluczny zbiornik. Odcinek bardzo trudny ze względu na liczne progi wodne i konieczność przenosek.
19 km	Jedrończoc, most drogowy, poniżej wyznaczone miejsce obozowania.
28 km	Drądzewo, most drogowy, Miejscowość znana była w XVI w. z istniejącej tu kuźnicy żelaza. War. o zajrzeć do drewnianego kościoła pw. Najświętszego Serca Jezusowego, z poł. XVIII w. We wsi unikatowa w regionie trójkondygnacyjna, murowana kapliczka wotywna - tzw. pomorowa, wzniesiona w 1831 r. po ustąpieniu epidemii cholery. Niedaleko szczyły kopiec usypany w 1966 r. upamiętniający ofiary II wojny światowej.
32 km	Przytuły, most drogowy
47 km	Krasnoscielec, mos. drogowy, wyznaczone miejsce obozowania
53 km	Sulicha, dogodne miejsce na postój
57 km	Stary Podoś, most, we wsi kościół z XIX w. i pomnik powstańców styczniowych; wyznaczone miejsce obozowania
60,3 km	Łęg, mostek betonowy
60,8 km	Łęg, most drewniany, dogodne miejsce na postój

ORZYC

Krzyżewo Nadzeczne, most drewniany	64,2 km
Obłudzin, most betonowy	70 km
ujście rzeki Węgierki	70,1 km
Maków Mazowiecki, początek miasta na prawym brzegu, wzdłuż lewego brzegu (za wałem) sztuczny zbiornik wodny. Na obu brzegach dogodne miejsca postój z piaszczystym dojściem	72,8 km
Maków Mazowiecki, most drogowy; wyznaczone miejsce obozowania; 200 metrów niżej jaz, krótka przenoska	75,3 km
Ciepielewo, most betonowy	83 km
Smrock, elektrownia wodna, przenoska wyspą między dwiema odciegami rzeki; możliwe obozowanie przy plaży; w budynku elektrowni pensjonat i restauracja	85 km
Szelków Stary, kościół p.w. św. Ap. Szymona i Tadeusza, wzniesiony w 1915 r. W centrum miejscowości wojkowa mogiła żołnierzy poległych w 1920 r.	87 km
Magnuszew Mały i Duży, most betonowy między wioskami	92 km
Przeradowo	94,3 km
Ujście Orzycy do Narwi	

ORZYC - warto zobaczyć

Chorzele

W centrum miasteczka znajduje się trapezowy rynek z pomnikiem Tadeusza Kościuszki. Pomnik przedstawia naczelnika na koniu. Cokół ozdabiają płaskorzeźby ze scenami wojennymi z okresu insurekcji. W rynku znajduje się także głaz pomnik odsłonięty w 1992 r. upamiętniający 450-lecie założenia miasta. Nad miastem góruje kościół pw. Świętej Trójcy. Kościół jest budowlą neo-romańską, trójnawową, w układzie bazylikowym. Wewnątrz malowidła wykonane przez Tadeusza Drapiewskiego. Niedaleko centrum cmentarz żydowski (ul. Ogrodowa). Część maców została przeniesiona do Przasnysza, gdzie wmontowano je w tamtejszy pomnik-lapidarium. Na terenie cmentarza pomnik pamięci Żydów (na tablicy inskrypcyjnej napis w trzech jęz.: polskim, hebrajskim i jidysz „Pamięci Żydów z Chorzele zmarłych i pomordowanych przez hitlerowskich morderców”). Plan monumentu oparty na założeniu gwiazdy Dawida, w rogach której umieszczono ocalałe i zrekonstruowane płyty nagrobne - macawy. Na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim (ul. Cmentarna) pomnik i mogiły żołnierzy polskich poległych w 1920 r., a także tablica pamiątkowa ku czci pomordowanych przez Niemców pedagogów przedwojennej szkoły powszechnej. Na terenie miasta znajduje się jeszcze jeden,

obecnie nieczynny cmentarz rzymskokatolicki, funkcjonujący od pocz. XVIII do końca XIX w. Na nim wyróżnia się wykonany z piaskowca nagropek księdza Alberta Janickiego (zm. w 1878). Warto odwiedzić wieś Bogdany Wielkie, a w niej dwór otoczony parkiem krajobrazowym.

Jednoróżec

Miejscowość określana jest jako „stolica zachodniej Kurpiowszczyzny”. Wzmiankowana w XVIII w. We wsi do niedawna był drewniany kościół par. pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny, z ołtarzem głównym przerobionym z ikonostasu pochodzącego z nieistniejącej już cerkwi prawosławnej w Przasnyszu. Posiadał wyposażenie wnętrza częściowo secesyjne. Zastąpiony został nowym kościołem muremowanym. Obok kościoła drewniana dzwonnica o konstrukcji słupowo-rygłowej, oszalowana, zbudowana na planie ośmioboku.

BUG

Bug to z pewnością jedna z najciekawszych rzek. Źródła rzeki znajdują się na ukraińskiej Wyżynie Podolskiej, 772 km od jej ujścia do Zalewu Żegrzyńskiego. Bug płynie, właściwie w niezmiennym od setek lat stanie. Rzeka zachowała swój naturalny charakter. Głębokość Buga oraz szerokość jego koryta są bardzo zmienne. Rzeka ma stosunkowo wartki nurt, czasami nieprzewidywalna, niebezpieczna i często kapryśna. Tworzy liczne i malownicze zakola i wysepki. Walory krajobrazowe doliny Buga doceniono, tworząc na jej terenie dwa parki krajo-

zowe „Pocławski Przełom Bugu” i „Nadbużański Park Krajobrazowy”. Rzeka przecina ważne dla ochrony przyrody tereny – tutaj mamy możliwość obcowania z rzadkimi gatunkami ptaków. Spragnieni kontaktu z naturą znajdą tu wszystko, o czym marzą. Rzeka daje również niepowtarzalną okazję zapoznania się z zabytkami. Bug był ważnym odcinkiem szlaku bursztynowego, w jego okolicy powstawały miasta i ośrodki handlowe. Nad brzegami Bugu nie ma specjalnie przygotowanych stanic wodnych, ale odpocząć lub zatrzymać się można w wielu miejscach.

BUG

Kamieńczyk. Popularne lotnisko. W widokach Litwa i Bugu. Od XV do XIX w. wieś posiadała prawa miejskie.

Wokół neogotyckiego kościoła stoi wieś z tradycyjnych, drewnianych domów.

Widać stąd most drogowy na trasie Warszawa – Białystok (trasa S8, część korytarza Via Baltica) i dalej wyłania się biała sylwetka, stojącego na wzgórzu, kościoła w Wyszkowie.

Start - 0 km

Most kolejowy Ostrołęka-Wyszków-Tłuszcz.

Ciekawostką jest to, że właśnie na nim kręcone były sceny do filmów: „Kajani” Andrzeja Wajdy, „Przedwiośnie” Filipa Bajona, a także serialu „Czterej pancerni”.

8,5 km

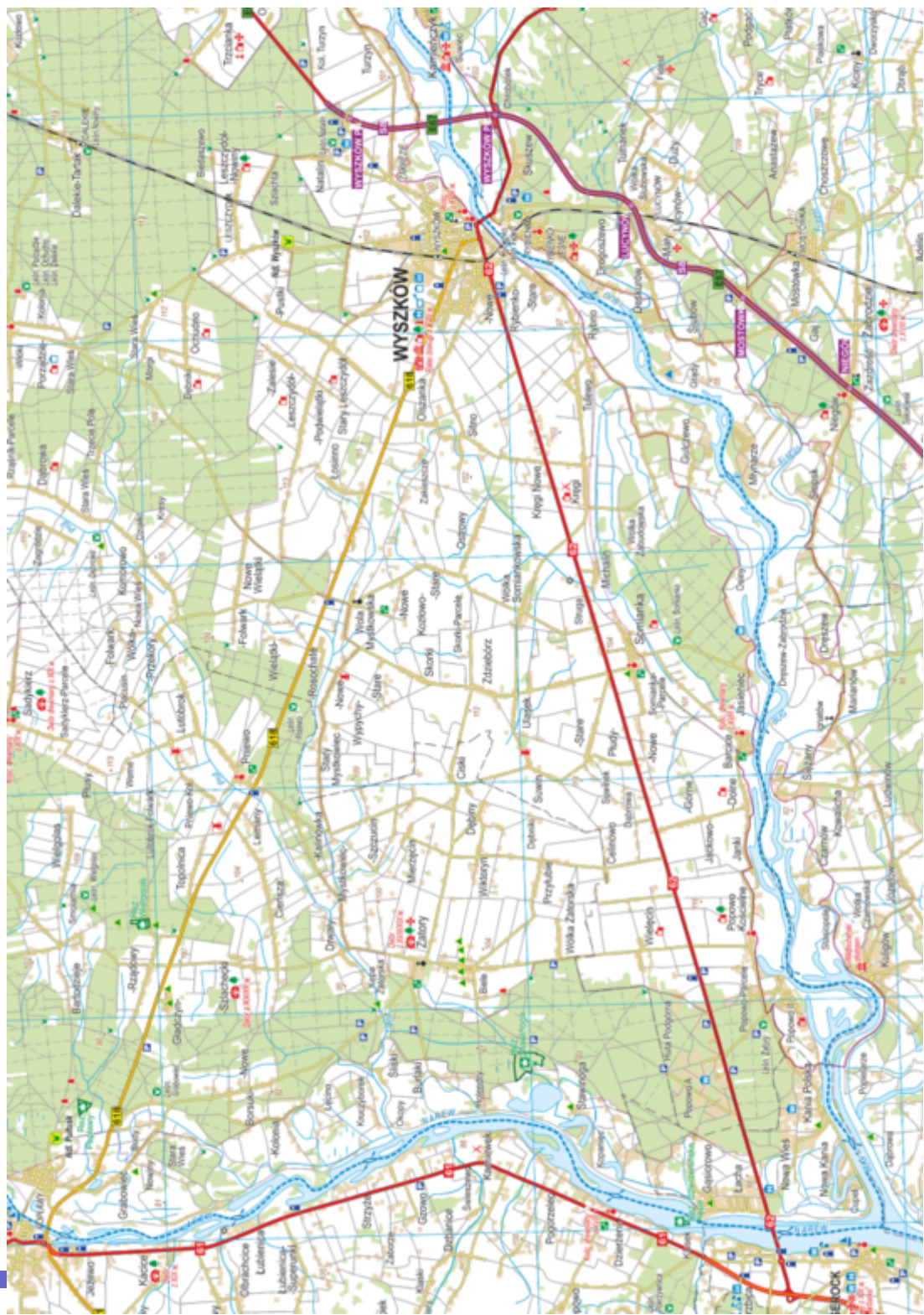
Gutkowo. Odtąd, właściwie aż do Ławku Żegrzyńskiego towarzyszy nam lotniskowa zabudowa.

14 km

Kuligów. Duże lotnisko. Niewątpliwą atrakcją jest prywatny Skansen, który zaczął powstawać w latach 90. ubiegłego wieku.

Oprócz rodzinnych pamiątek właściciela (Wojciecha Urmanowskiego), który swoje dzieciństwo spędził w pobliskim Jadowie. W zbiorach znajdują się obiekty pozyskane w trakcie prywatnych poszukiwań na terenach Mazowsza i Podlasia. Misją Pana Wojciecha było i jest przekazanie młodszemu pokoleniu części prawdziwej, wiejskiej przeszłości, będącej integralnym elementem historii i etnografii. Oprócz zabudowań, zgromadzonych sprzętów i maszyn, przygotowane zostały ekspozycje związane m.in. z garncarstwem.

33 km

BUG

37 km Kania Po ska. W okresie międzywojennym miejscowość nosiła nazwę Kania Niemiecka. Mieszkali tutaj m.in. dawni osadnicy niemieccy. Ich pochówki odbywały się na cmentarzu ewangelickim w Kani Nowej. W korycie rzeki – trzy wyspy, miejsce atrakcyjne i popularne nie tylko wśród wiozniaków.

39 km Wpływamy na Zalew Żegrzyński. To drugi co do wielkości zbiornik wodny na Mazowszu (większy jest tylko Zalew Wołławski). Powstałe w 1963 roku rozległe Jezioro Żegrzyńskie jest dla mieszkańców Warszawy, Mazowsza i turystów akwenem rekreacyjno-turystycznym i miejscem weekendowego wypoczynku. Jezioro składa się ze spokojnej części między Dębem a mostem drogowym w Żegrzu, najruchliwszego rozlewiska między Żegrzem na zachodzie a Ryną na wschodzie, oraz najbardziej malowniczego wąskiego fragmentu w stronę wideł Narwi i Bugu. Od wiosny do jesieni tętni życiem. Latem przyjeżdżają tu amatorzy aktywnego wypoczynku nad wodą, pełno też pałowniców. Można uprawiać różne sporty wodne, sprzyjające wiatry przyciągają żeglarzy, a rozległe rozlewisko miłośników morówek i skuterów wodnych. Warto obejrzeć: zapórę i fort w Dębem, wypoczynkową Jachrankę, w Żegrzu ośrodki żeglarskie i przystań oraz pałacyk myśliwski, kościół w Nieporęcie, park i pałacyk w Jadwisinie, ruiny Stolicy PTTK i rezerwat „Wąwóz Szaniawskiego” w Żegrzynku oraz Serock

1 km Serock, plaża miejska - koniec trasy

ORGANIZATORZY SPŁYWÓW KAJAKOWYCH I WYPOŻYCZALNIE SPRZĘTU WODNEGO:

OMULEW

Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki i Rekreacji, Ostrołęka

organizacja spływów kajakowych, wynajem kajaków,
tel. 602 458 971

Wypożyczalnia kajaków Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego im. A. Kopcia, Brodowe Łąki
wynajem kajaków
tel. 574 032 189

ORZYC

Spółdzielnia Socjalna KOSTKA, Chojnowo
wynajem: kajaków, rowerów, kolejka wąskotorowa,
tel. 514 581 339

Stajnia Księżstwo, Przasnysz
kajaki, turystyka konna, hipoterapia, rzemiosło
tel. 509 141 443, 661 557 547

Kapito-trans, Krasnosielc
Wynajem kajaków
tel. 696 476 353

NAREW

**Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki i Rekreacji,
Ostrołęka**
organizacja spływów kajakowych, wynajem kajaków
tel. 602 458 971

Dom Polonii, Pułtusk
wypożyczalni sprzętu wodnego: rowerki wodne,
kajaki, łódki, gondole
tel. 23 692 91 07, 23 692 91 08

Garbus, Serock
rowery wodne z silnikami, łódka z silnikiem
tel. 577-226-240

Kajakiem po Narwi, Serock/Dzierżenin

wypożyczalnia sprzętu
tel. 501 338 615

kajakiserock.pl, Serock
kajaki jedno- i dwuosobowe oraz łodzie kanu
tel. 503-416-220

EventBoats, Serock
wynajem motorówek i rejsy
tel. 788-44-19-44

Wodne Imperium, Serock
wynajem skuterów i rowerów wodnych, kajaków, łodzi
tel. 517-693-902

Port "Wierzbica", Wierzbica
cumowanie łodzi, wypożyczalnia sprzętu wodnego
tel. 601-734-602

FHU MIROŚLAW EWIAK, Jadwisin
wypożyczalnia łodzi regatowych, kabinowych,
motorówek, kajaków
tel. 666 717 712

BUG

"Kamyk-kajaki", Kamieńczyk
Wypożyczalnia kajaków, quadów, aut terenowych
tel. 508 638 665

Wyszowska Wypożyczalnia Sportowa, Wyszków
wypożyczalnia rowerów, kajaków
tel. 533 725 128

"Agroturystyka u Kaflika", Brańszczyk
wypożyczalnia rowerów, kajaków
tel. 503 144 834

"Bielińska Góra", Brańszczyk
wypożyczalnia rowerów, kajaków
tel. 516 247 448 lub 608 872 531

Rowerowa pętla wokół Jeziora Zegrzyńskiego

Kraina Dolnego Bugu i Jeziora Zegrzyńskiego, położona niespełna 40 km od Warszawy oraz 20 km od Legionowa, Radzymina i Pułtuska, jest jedną z największych i najciekawszych turystycznych atrakcji na Mazowszu. Wędrując wzdłuż brzegów Jeziora Zegrzyńskiego spotkamy liczne mariny żeglarskie, pensjonaty i hotele oraz słynące ze znakomitej kuchni restauracje i kawiarnie. Odwiedzając Serock koniecznie trzeba wybrać się na spacer po zabytkowym rynku, odwiedzić lokalne muzeum tradycji rybackich, zejść malowniczym wąwozem nad Narw i dotrzeć do mołu w Serocku, skąd w każdy wakacyjny weekend, można się wybrać na rejs zabytkowym statkiem pasażerskim ALBATROS lub przeprawić się na drugi brzeg Narwi.

Tu zaczyna się lub kończy się malownicza Kraina Dolnego Bugu, gdzie wśród

malowniczych wysp i rzekulewisk, spotkać można rzadkie gatunki wodnego ptactwa i krów pasących się na nadbużańskich łąkach. To szczególnie atrakcyjne tereny dla miłośników przyrody, pasjonatów fotografii oraz „nieinwazyjnej” turystyki rowerowej. Pamiętajmy jednak, iż są to w większości obszary chronionej przyrody, gdzie nasza wizyta może zakłócić spokój żyjącym tam ptakom i zwierzętom. Wybierając jedną z proponowanych przez nas tras rowerowych koniecznie trzeba odwiedzić Skansen Kultury Ludowej i Ziemiańskiej w Kuligowie nad Bugiem, gdzie znajdziecie oryginalne wiejskie chałupy, wozy i powozy, sprzęty gospodarskie oraz warsztaty niestety ginących już zawodów m.in. kowala, szewca, cieśli i kołodzieja. To kraina przyrodniczo i turystycznie dziewicza, gdzie pałace i dwory są zamknięte dla

turystów, a jedynymi atrakcjami są przydrożne kapliczki i wiejskie sklepiki.

Trasy rowerowe wokół Jeziora Zegrzyńskiego zaczynały i kończyły się dotąd na Bugu. Najbliższy most jest w Wyszkowie, oddalonym o ponad 30 kilometrów od ujścia rzeki do Narwi. Pokonanie ponad 100 kilometrowej trasy wokół naszej Krainy (Wieliszew – Nieporęt – Radzymin – Wyszków – Serock – Zegrze – Wieliszew) to wyzwanie również dla doświadczonych rowerzystów. Dla większości niezdzielnych turystów, rekreacyjnie traktujących wycieczkę rowerową, wędrujących rowerami z dziećmi, proponujemy zróżnicowane stopniem trudności lecz niezwykle atrakcyjne przyrodniczo trzy nowe trasy rowerowe:

Wieliszew – Serock – (przeprawa) – Arciechów – Rynia – Nieporęt – Wieliszew (szlak brzozy - 36 km);

Radzymin – Kuligów – Arciechów – (przeprawa) – Cupel – Serock – (przeprawa) – Arciechów – Rynia – Radzymin (szlak żółty - 45 km);

Serock – Popowo – Cupel - (przeprawa)

Serock (szlak pomarańczowy - 20 km).

Wszystkie opisane i umieszczone obok na naszej mapie szlaki rowerowe, zakładają wakacyjne przeprawy na Bugu i Narwi katamaranami A. BAIROS. To małe statki motorowe przystosowane do przewozu 12 pasażerów i 8 rowerów oraz pływania na zazwyczaj płytkich wodach Bugu i Narwi. W sezonie żeglutowym na statkach otrzymać można aktualne mapy

szlaków wodnych i przyrodniczych dolnego Bugu i Narwi oraz ulotki zachęcające do aktywnego wypoczynku nad wodą. Katamarany pełnią bowiem również rolę Mobilnych Punków Informacji Turystycznej Krainy Jeziora Zegrzyńskiego, gdyż obsługujący je kapitanowie i marynarze posiadają wiedzę i kwalifikacje informatorów turystycznych. Podczas rejsu poradzą co warto w okolicy zwiedzić, gdzie można wypożyczyć kajak lub gdzie można smacznie i tanio zjeść. Dzięki przeprawie katamaranami na Bugu i Narwi powstała rowerowa pętla wokół Jeziora Zegrzyńskiego, łącząca oznaczone w terenie, turystyczne szlaki PTTK. Wakacyjne przeprawy katamaranami na Bugu i Narwi są bezpłatne dzięki dofinansowaniu m.in. ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego, lokalnych gmin oraz darowizn osób prawnych i fizycznych. (więcej na: jeziorozegrzynskie.info)

Turystyczna Kraina Dolnego Bugu, Narwi i Jeziora Zegrzyńskiego

Katamarany Albatros na turystycznej pętli wokół Jeziora Zegrzyńskiego

Wakacyjne przeprawy u ujścia Bugu do Narwi katamaranami ALBATROS (rejsy z mola w Serocku do Cupla i Arciechowa) są organizowane i obsługiwane przez Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego. Informacje i aktualny rozkład rejsów na stronie www.jeziorozegrzynskie.info Telefon do kapitanów statków 609 511 417, 798 795 266 (armator), e-mail: ci@jeziorozegrzynskie.info, albatros@zeglugamazowiecka.pl

